

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Quatenus inæqualis participatio entis eius vniuocationi non obsit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

substantia & accidens diffident, ac per consequens ratio entis, quatenus talis, est diuersa.

15 Huic tamen obiectioni facile praeccludi potest aditus. Namque in primis verius est, ens non transcendere differentias ultimas, & innominatas, nec eiusmodi transcendentiam cum eius abstractione coherere. Deinde esto cohereat, adhuc entis analogia nequit inde concludi: tum quia ratio animalis est eadem in statu abstractionis, & diuersa in statu contractionis: sed haec identitas, & diuersitas animalis est ad eius analogiam insufficiens: quamuis igitur ratio entis sit eadem in statu abstractionis, huius videlicet beneficio, & diuersa in statu contractionis propter transcendentiam, nihilominus analogia non erit: quocirca non eo differunt ens, & animal, quod in duplici illo statu vtrumque identitatem cum diuersitate coniunctam minime obtineat, sed in eo, quod animalis diuersitas ei à differentia distincta quasi extrinsecus adueniat, entis vero diuersitas ei à differentia indistincta, veluti intrinsecus competat: quod ad analogiam est imperinens, siquidem ratio per aliud diuersa simpliciter est, atque absolute diuersa: tum quia omnis diuersitas entis à differentiis provenit: sed differentiae entis non accommodantur huic nomini *ens*, eique tamquam signo sibi imposito non subiacent, sed potius hoc habet sola ratio ab eis abstracta, sicut nomen animal immediate imponitur rationi communi animalis non eius differentis, aut speciebus: igitur ratio nomini entis accommodata, adhuc admittit transcendentiam, non potest esse diuersa, ac proinde nec analogia: tum, quia, si transcendentia analogiam argueret, ens non minus analogum esset respectu hominis, & equi, aut Petri, Pauliue, triumue diuinarum relationum quam comparatione substantiae & accidentis, Dei, & creaturarum, cum ex aequo differentias omnes transcendat, siue sint ei proximae, siue interiectu alicuius generis aut speciei alterius rationis communis à se distent, ac remoueantur: Sed entis analogia respectu Dei, & creaturarum, substantiae & accidentis specialis est, nec intuitu huius, & illius speciei, aut individui, huiusue, aut illius diuinæ relationis admitti potest ut est in confesso apud B. Thomam 1. p. quaest. 13. art. 5. ad 1. & Fonseca supra lib. 4. metaph. cap. 2. quaest. sect. 5. §. Illud tamen praetereundum non est: & sequent, aliosque aduersarios communiter. Atque huc spectat, quod ab vtriusque partis assertoribus frequenter dici consuevit, sicut multa reducuntur ad vnum, illudque cohibent, ita æquiuocationem plurium reuocari ad vniuocationem quorundam, eamque comprehendere.

C A P V T III.

Quatenus inaequalis participatio entis eius vniuocationi non obstat.

16 S E C U N D U M argumentum principale pro analogia entis confici solet in hunc modum. Ratio entis quantumcumque abstracta à Deo, & creaturis, substantia, & accidenti, adhuc est diuersa: cum ergo aliunde sit munere abstractionis eadem, partim eadem, & partim erit diuersa, sicut ad eius analogiam opus: antecedens probatur, haud enim eget consequentia probamento: ratio entis, quantumlibet abstracta, petit inaequaliter participari à differentiis & inferioribus suis videlicet prius à Deo, & substantia,

ac posterius à Creatura, & accidenti, ab illis independentem, ab his vero cum dependentia, & subordinatione quadam: sed haec exigentia, qua ens inaequaliter descendere postulat, est quaedam diversitas & inaequalitas in actu primo, siue in ipso abstractionis statu, ergo, &c. Maior suaderetur: quoniam ens eo modo exposcit participari ab inferioribus, quo potest ab eis participari, nisi vero eius appetitus, & contentio sit ad impossibile: sed non potest ab eis participari nisi cum ea inaequalitate, quae explicata remanet. Ita P. Suarez & quaedam eorum, quos initio capitis praecedentis retulimus.

17 C A T E R U M haec ratio non paucis difficultatibus est obnoxia: nam imprimis omne genus petit inaequaliter participari, cum possit ita participari, ab inaequalibus differentiis, & quarum aliae sint perfectiores aliis: nullum igitur genus vniuocum erit, solaue species vniuoca censenda est ubi inaequalitas vniuocationi semel obstat & analogiam importet. Deinde natura diuina est omnino eadem reipsa tamen diuersimode, & cum ordine quodam, aut si mauis, prioritate originis tribus communicetur personis: similiter ergo, quamuis ens diuersimode & cum ordine quodam ab inferioribus participetur, eius temen ratio erit per intellectum omnino eadem, sicut ad vniuocationem oportet. Rursus, qualitas de luce & calore, de actu, & potentia, nimirum de intellectu, & intellectione, de hac & amore vniuoce dicitur, cum praedicamentum & genus sit, genus autem vniuocum esse debet: at qualitas inaequaliter ad eas differentias descendit prius scilicet ad lucem, potentiam, & cognitionem, quam ad calorem, actum & amorem, atque ad has species dependentem, & ad illas independentem prorsus. Idem argumentum fieri potest in substantia comparatione materiae, & formae in viuente respectu animalis, & hominis, & id genus aliis. Demum à priori ens, prout est dumtaxat ens, entisque nomenclaturae subiaceret praescinditur, non tantum à differentiis ipsis sed etiam ab earum exigentia & inaequali respectu, solamque aptitudinem ad esse concernit: sicut ergo ratio entis ut sic non est diuersa in actu secundo per ipsas differentias, ita nec in actu primo per supradictam exigentiam à qua non minus quam ab illis abstrahitur. Aut paulo aliter: conceptus obiectiuus entis per intellectum praecisus hoc tantum habet in statu praecisionis, quod repraesentat conceptus eius formalis: hic autem nec exprimit differentias ipsas, nec inaequalem earum appetitum, sed dumtaxat aptum esse: conceptus igitur obiectiuus entis in statu praecisionis nec differentias vllas habet, nec vllas inaequaliter deposcit.

18 A L I J aliter inaequalem participationem entis eius existimant vniuocationi obesse: videlicet, quia ens & existens in idem recidunt, & ideo creaturae possibiles non erunt simpliciter ens cum simpliciter non existant, Deus vero erit simpliciter ens, cum necessario ac simpliciter existat: ac proinde ens respectu vtriusque analogum erit; quemadmodum homo comparatione hominis veri, & hominis secundum quid & effigati. Antecedens probant: tum, quia esse, & existere sunt idem: ergo & ens, siue essens idem erit, atque existens; quo pacto, quia non sunt distincta candidum, & album, nec distingui possunt candor, & albedo, unde sumuntur praedictae denominationes: tum etiam, quia id non semel docet S. Thomas praesertim vero 1. p. quaest. 5. art. 1. ad 2. secundum hoc simpliciter aliquid dicitur ens secundum quod primo discernitur ab eo quod est in potentia tantum.

tantum : at nonnisi per existentiam ab eo quod est in potentia quiddam discernitur : ergo in tantum ali- quid est ens simpliciter, in quantum est existens. Adii- ciunt, nec intuitu creaturarum existentium, & Creato- ris ens esse vniuocum ; quoniam ad vniuocationem opus est, vt inferiora necessariò, & essentialiter ean- dem rationem participant ; creatura autem contingent- ter, & solus Deus necessariò & essentialiter existunt.

Contra tamen quamuis ens participialiter sum- ptum, siue prout est participium à verbo, *sum*, perin- de sit quod existens ; ceterum vt rectè monent P. Suarez d. 2. metaph. sect. 4. & Fonseca lib. 4. metaph. cap. 2. nominaliter sumi potest, & solet pro eo quod habet aptitudinem ad esse, seu existerere, sicut viuens non solum significat id quod actu secundo viuit, ac mouet sese, verum etiam id quod est principium vitæ, quod viuere potest ; qua ratione animal, esto ab omni actione vitæ superseceat, viuens tamen sen- sibile dicitur, ac definitur : at creaturæ possibiles, quantumlibet non existant, habent tamen simpliciter aptitudinem ad esse : erunt ergo simpliciter ens, ac proinde, in ratione entis cum Deo vniuoce conue- nient. Vide dicta à nobis supra lib. 2. huius operis tract. 1. per totum, vbi statuimus, ens vno sensu id est nominaliter sumptum, simpliciter dici de creatu- ris merè possibilibus ; alio verò sensu, nempe parti- cipialiter acceptum dici simpliciter de solis creaturis existentibus. At prior illa acceptio entis simpliciter talis & tamen Deo, & creaturis tantum possibilibus communis, satis est, vt ens simpliciter sit, respectu earum Deique à quo sunt possibiles, vniuocum.

19 Contra secundo : quia ad vniuocationem non re- quiritur, vt vniuocata eandem rationem necessariò, & essentialiter participant : ens igitur respectu Dei, & creaturarum saltem existentium erit vniuocum : antecedens probatur : tum quia calidum de hoc, & illo subiecto vniuoce prædicatur : cur enim genus, species, & reliqua prædicabilia sint vniuoca potius, quam accidens, quantum, & vltimum prædicabile ? sed calidum non prædicatur necessariò, & essentiali- ter de vilo subiecto, vel certè, quod satis est, non de omnibus : tum à priori, quia ad vniuocationem suf- ficat, vt vniuocata simpliciter, ac verè rationem vniuocam participant, siquidem id satis est, vt ratio illa ab iis abstrahatur, & sic abstracta omnino sit vna, & eadem, eodemque nomine designetur : at vniuocata rationem vniuocam simpliciter participare pos- sunt, esto eam necessariò, & essentialiter non vendi- cent, quemadmodum obiectum simpliciter, & verè cognitum denominatur, esto non sit necessaria, & essentiali ratione cognitum. Contra tertio : quoniam ens non magis analogum est respectu Dei, & crea-urarum, quam substantiæ, & accidentis si authori- tate Aristotelis standum ; at iuxta hos auctores ens non esset analogum respectu substantiæ, & acciden- tis, sed intuitu solius Creatoris, & creaturarum : ergo is modus tuendi analogiam entis parum habet ponderis, quippe qui non est ad mentem Aristotelis. Minor, haud enim de maiori potest esse controuersia, suadet hunc in modum : substantia non magis sim- pliciter, nec magis necessariò & essentialiter existit, quam accidens, cum vtrumque ab existentia actuali, & necessaria præscindat : haud ergo in eis locum ha- bet, ratio quapropter asseritur, Deum, & creaturas in ratione entis non vniuoce, sed analogice conuenire.

20 Respondent aduersarij, ens in sententia Aristote- lis esse analogum respectu substantiæ, & accidentis, eo quod materia prima de eius sententia necessariò ac tota retro æternitate sit existens : Vnde substantiæ

creata quoad materiam, quam includunt necessariò existunt, & cum accidentibus merè analogice conue- nient : quocirca modus hic tuendi analogiam entis respectu Dei, & creaturarum est ad mentem Aristo- telis, ipse siquidem eo vsus est ad explicandam analogiam eiusdem entis comparatione substantiæ & accidentis, quamuis falsò, & contra fidem orthodo- xam, quæ constituit materiam omnium, & singula- rum rerum, nec necessariò, nec æternum existere. Contra tamen, quia si ea esset mens Aristotelis, quam hi auctores arbitrantur, iuxta ipsum ens non esset analogum respectu substantiæ vt sic & acciden- tis, cum plures substantiæ, nec simpliciter, nec ne- cessariò existant, non simpliciter, quæ nimirum sunt merè possibiles, aut futura, non necessariò, quæ vi- delicet tanquam formæ ei inhærent, sed compara- tione accidentis & aliquarum substantiarum, quæ existentiam necessariam ac simpliciter talem sortiun- tur. Deinde iuxta Aristotelem ita expositum, sub- stantia foret analoga intuitu substantiæ spiritualis, & materialis, intuituque formæ & materiæ : quocirca iuxta eum ens non magis analogum esset ad substan- tiam & accidens, quam substantia ad hanc, & illam quod falsum tamen. Denique secundum philoso- phum ens non esset analogum respectu substantiæ, & accidentis vt sic, cum aliquod accidens in sen- tentia ipsius simpliciter, & necessariò existat, nimi- rum quantitas, quæ est materiæ coæua, ab ea si distinguitur, aut vbitas vagè & indeterminatè sumpta.

Alij tandem apud Arriagam disp. 11. log. sect. 4. aliter ex inæquali participatione entis eius colligunt analogiam, & censent, ens esse vniuocum in ordine ad perfectiorem substantiæ, & inhærentiam accidentis propriam : item ad corporeum, & incorporeum, &c. analogum vero in ordine ad differentias, quæ ab eo inæqualiter distant, videlicet primam, secundam, tertiam, & cæteras, quales sunt, perfectas, corpo- reum, viuens, sensibile, ininibile. Hi etiam profus displicent : tum quia omnia ferme argumenta contra P. Suarez, & eius in præfenti sectatores obiecta pos- sunt in eos reici : tum etiam, quia multo magis dif- ferunt, differentia immediatæ, & æque primo oppo- sitæ, quarum alterutra est extra rationem alterius, quam differentia mediata, & inuicem subordinata, quarum vna clauditur in alia : sed respectu horum ens est vniuocum ; à fortiori igitur erit eiusmodi intuitu illarum.

CAPVT IV.

Alia aduersus vniuocationem entis argumenta soluta.

22 Plures Thomistarum apud P. Suarez supra disp. 3. 1. metaph. sect. 2. num. 5. prope medium ita vniuoc- ationem entis oppugnant. Si ens esset vniuocum respectu substantiæ, & accidentis, Dei, & creatura- rum, esset genus : at rationem generis neutiquam ob- tinet : ergo &c. maior probatur : tum, quia si esset vniuocum, esset vniuersale, at non aliud quam ge- nus : tum etiam, quia genus est vniuersale, quod prædicatur de pluribus differentibus specie in quid, admissa autem vniuocatione entis esset vniuersale, necnon prædicaretur de pluribus differentibus spe- cie, siue de similibus inuicem, vt certo certius ; & quod superest in quid ; ecquid enim potest esse ma- gis quidditarium quibuscumque inferioribus, quam conceptus entis ? Consequens autem absurdum esse probatur :